

פְּרָשׁוֹת חוּמַשׁ שְׁמוֹת

בְּכִיֶּתָה הַחוֹשֶׁבֶת וְהַפְּעִילָה

פְּרָשׁוֹת
הַשְּׁבוּעָה
שְׁמוֹת
תַּלְעָם הַ

שֵׁם וְשֵׁם מְסַפָּחָה:

5P-S13

בְּרֻכּוֹת הַתּוֹרָה

לפני שקוראים בתורה מברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה ה'
אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים
וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ.
בְּרוּךְ אַתָּה ה' נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

אחרי שקוראים בתורה מברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה ה'
אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת
וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה ה' נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

על מה מסופר בחומש שמות?

בבקשה לקרוא את קבוצות הפסוקים מספר שמות, ולסמן בכל קבוצה X ליד הפסוק היוצא דופן.

1

א. ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרה.

ב. כלהבן הילוד היארה תשליכהו.

ג. ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם.

ד. ויאמר ה' אל-משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים.

2

א. ויהי בעצם היום הזה יצאו כל-צבאות ה' מארץ מצרים.

ב. וירא ישראל את-היד הגדלה אשר עשה ה' במצרים.

ג. וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל.

ד. ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים.

3

א. וזה סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה' באש.

ב. ויהי חשר-אפלה בכל-ארץ מצרים שלשת ימים.

ג. אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים.

ד. ויאמרו כל אשר-דבר ה' נעשה ונשמע.

4

- א. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.
- ב. ועשית מנרת זהב טהור מקשה תעשה המנורה.
- ג. ויבן ערי מסכנות לפרעה אתפתם ואתרעמס.
- ד. ויבס הענן אתאהל מועד וכבוד ה' מלא אתהמשכן.

ג בבקשה להשלים את המשפטים בעזרת גימטריה, ולהעתיק לפי הסדר במקומות החסרים את האותיות המוארות בפסוקים שלא סימנת בפעילות א. בספר שמות מסופר על ארבעה דברים חשובים שקרו לבני ישראל:

בני ישראל היו עבדים במצרים. =

40	10		90	40

	6		70	300

1

ה' הציל את בני ישראל, והוציא אותם ממצרים בניסים גדולים. =

	10	200	90	40

400		10		10

2

ה' התגלה לבני ישראל במעמד הר סיני, ונתן להם תורה ומצוות. =

5		6	400

50			

3

בני ישראל בנו משכן לה', לעבוד בו את ה'. =

50		300	40	5

400	10			

4

ד בבקשה להעתיק את המילים שהשלמת בפעילות ג מעל קבוצות הפסוקים המתאימות בפעילות א.

הַחַיִּי = נִתְּנוּ חַיִּים,
הַצִּילוּ

הַמֵּילָדוֹת לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל פְּרַעֲהַ וְהַן לֹא הִבְנִימוּ בְּיַד הַן בְּאֵלֵי-לוֹהִים

בְּבִקְשָׁה לְקַרְוֹא כָּל מִשְׁפָּט, וּלְסַמֵּן עֵיגוּל סְבִיב הָאוֹת שֶׁבְּטוּר הַמִּתְאִים. א

לֹא נִכּוֹן	נִכּוֹן	נִכּוֹן אוֹ לֹא נִכּוֹן לְפִי פִרְשֵׁת שְׁמוֹת?
ז	ה	1 הַמֶּלֶךְ הַחֹדֵשׁ בְּמִצְרַיִם הִפָּךְ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעִבְדִים כְּדֵי שֶׁהֵם לֹא יִתְרַבּוּ, אָבֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִמְשִׁיכוּ לְהִתְרַבּוֹת.
י	ח	2 פְּרַעֲהַ אָמַר לְמֵילָדוֹת הָעִבְרִיּוֹת לְהַרוֹג אֶת הַבְּנִימִם, אָבֵל הַמֵּילָדוֹת לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל פְּרַעֲהַ וְהֵן הַחַיִּי אֶת הַבְּנִימִם.
י	ד	3 פְּרַעֲהַ צִוָּה לְזָרוֹק כָּל בֶּן עִבְרִי שֶׁנּוֹלָד לִפְנֵי.
ו	ל	4 אִישָׁה עִבְרִיָּה שָׁמָּה אֶת הַתִּינוֹק שֶׁלָּהּ בְּתִיבָה עַל הַיָּאֹר. פְּרַעֲהַ מָצָא אֶת הַתִּינוֹק, קָרָא לוֹ אֶהְרֹן וְגִידֵל אוֹתוֹ.
צ	ה	5 כְּשִׁמְשָׁה גָדֵל, הוּא רָאָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים בְּפָרָה. מֹשֶׁה הִרְגַּ מִצְרִי שֶׁהִיכָּה עִבְרִי, וּבִרַח לְמִדְיָן.
א	פ	6 בְּמִדְיָן, מֹשֶׁה רָעָה אֶת צֹאן יִתְרוֹ וְהִתְחַתֵּן עִם מִרְיָם בְּתוֹ.
מ	א	7 בְּמִדְבַר חוֹרֵב, ה' דִּיבַר אֶל מֹשֶׁה מִתּוֹךְ מְטֵה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ. ה' אָמַר לוֹ לְחַזֹּר לְמִצְרַיִם וּלְהַגִּיד לְפְרַעֲהַ: שְׁלַח אֶת עַמִּי.
ר	י	8 ה' נָתַן לְמֹשֶׁה סִימְנִים כְּדֵי שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵאֱמִינוּ לוֹ: הַמְטָה שְׁלוֹ הַפָּךְ לְנַחֵשׁ, וּבִידוֹ הִיָּתֵה צְרַעַת - מַחֲלָה בְּעוֹר.
צ	נ	9 מֹשֶׁה לֹא רָצָה לְלַכֵּת לְפְרַעֲהַ, כִּי הוּא הָיָה כְּבֹד פֶּה וְלִשׁוֹן. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה שְׂאֵהֲרֹן אָחִיו יִדְבַר בְּשִׁבְלֹו.
ש	ו	10 פְּרַעֲהַ לֹא שָׁלַח אֶת הָעָם, וְנָתַן לָהֶם עֲבוּדָה קָשָׁה יוֹתֵר.

דבר תורה
מהפיתה
למשפחה

- מֵילָדוֹת
- יְלָדִים
- הַחַיִּי
- הָאֱמִינוּ
- בְּה'

דבר תורה
info.italam.org

בְּבִקְשָׁה לְהַשְׁלִים אֶת הַכּוֹתֶרֶת בְּאוֹתֵיּוֹת שְׁסִימַנֹת בְּפִעִילוֹת א לְפִי הַסֵּדֶר, וּלְהַאִיר בְּפִסּוּק מִלָּה עִם שׁוֹרֵשׁ כְּמוֹ שֶׁל מִלָּה שֶׁהִשְׁלַמְתָּ בַּכּוֹתֶרֶת.

שְׁמוֹת פָּרָק א
יז וְיִתְרָאן הַמֵּילָדוֹת אֶת־הָאֵלֵי-לוֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרַיִם
וְתַחֲיִינָן אֶת־הַיְלָדִים:

1. וְיִתְרָאן... אֶת הָאֵלֵי-לוֹהִים = הֵן פְּחָדוֹ מֵה' וְהָאֱמִינוּ בְּה'.
2. וְתַחֲיִינָן = הֵן הַשְּׂאִירוּ בְּחַיִּים, לֹא הָרְגוּ.

מה מלמדים חז"ל על פירוש המילים: ותחינן את הילדים?

א בבקשה להאיר בפירוש מילים שמפרשות את המילים המוארות במדרש, ולסמן עיגול במדרש סביב מילים שאומרות **מה ביקשו המילדות מה?**

פירוש

למה כתוב שהמילדות **החיו את הילדים**? הרי כבר כתוב בפסוק שהן לא עשו את מה שפרעה ציוה. לפעמים נולדים תינוקות עם בעיות בגוף.

מה עשו המילדות? הן היו מתפללות לה' ואמרות: ה', אתה יודע שלא עשינו את מה שפרעה ציוה. אנחנו רוצות לעשות את מה שאתה מצוה, ולהציל את התינוקות. בבקשה תעשה שהתינוק יצא בריא - בלי בעיות.

ה' קיבל את התפילה שלהן מיד, וכל התינוקות נולדו בריאים.

לכן כתוב שהמילדות **החיו את הילדים**, כדי ללמד שבזכות המילדות, התינוקות נולדו בריאים.

מדרש

1 למה הוצרך הכתוב לומר: **ותחינן את הילדים?**

2 ...יש מהם שראויים לצאת... **בעלי מומין.**

3 ומה היו עושות? **עומדות בתפילה** ואמרות לפני הקדוש ברוך הוא: **אתה יודע שלא קימנו דבריו של פרעה, דבריה אנו מבקשים לקיים. ריבון העולם יצא הולד לשלום.**

4 מיד היה הקדוש ברוך שומע קולן **ויוצאים שלמים...**

5 לפיכך ותחינן את הילדים.

ב בבקשה לקרוא כל משפט, ולסמן ✓ במקום המתאים.

מהמדרש	מהפרשה	מאיפה יודעים את הדברים הבאים?
		1 המילדות פחדו מה' ולא הרגו את הבנים כמו שפרעה ציוה.
		2 המילדות התפללו לה' שכל התינוקות יולדו בריאים, וה' קיבל את התפילה שלהן.
		3 בזכות המילדות, כל התינוקות נולדו בריאים ושלמים.

דבר תורה מהביתה למשפחה

- התפללו
- תינוקות
- בריאים

הנשים במשפחות האנוסים בספרד

א בְּבִקְשָׁה לְקְרֹא, וּלְהָאִיר בְּמִדְעַ הַהִיסְטוֹרִי:

1. לָמָּה הָיוּ צְרִיכִים הַיְהוּדִים הָאֲנוּסִים לְשָׁמֹר בְּסוּד עַל הַיְהוּדוּת שְׁלֵהֶם? - בְּרוּד,
2. מָה עָשׂוּ הַנָּשִׁים בְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲנוּסִים כְּדֵי לְשָׁמֹר עַל הַמְצוּוֹת וְהַמְנַהֲגִים? - בְּכַחוּל.

1 בשנת 1492 בספרד, המלך פרננדו ואשתו המלכה איזבלה אמרו
 2 שכל מי שחי בספרד צריך להיות נוצרי.
 3 מי שרצה להמשיך להיות יהודי, צריך היה לעזוב את ספרד.
 4 כמעט כל היהודים עזבו את ספרד ועברו לגור בארצות אחרות,
 5 לכן לתקופה הזאת בהיסטוריה של עם ישראל קוראים גירוש ספרד.
 6 אבל היו יהודים שהפכו להיות נוצרים כדי שיוכלו להישאר בספרד.
 7 והיו יהודים שנשארו בספרד והמשיכו להיות יהודים בסתר - בסוד.
 8 ליהודים האלה קראו אנוסים.

9 בבית, האנוסים חיו בסוד - הם חיו כמו יהודים.
 10 אבל מחוץ לבית הם התנהגו כמו נוצרים,
 11 כי אם הנוצרים היו מגלים שהם חיים כיהודים, הם היו הורגים אותם.
 12 האנוסים התפללו וספרו סיפורים מהתורה בעל פה,
 13 כי אסור היה ליהודים להחזיק סידורים או חומשים בבית.
 14 לנשים במשפחות האנוסים היה תפקיד חשוב מאוד בשמירת מצוות ומנהגים בבית:

15 הן דאגו שהמשפחה תאכל אוכל כשר, והדליקו נרות שבת בסתר.
 16 הן אפילו ידעו לעשות ברית מילה לבנים שנולדו.
 17 בכל משפחה, האם או הסבתא בחרה ילדה חכמה
 18 ולימדה אותה כל מה שהיא ידעה ביהדות,
 19 כדי שבאשר הילדה תגדל, היא תעביר את המצוות
 20 והמנהגים לילדים שלה ולדורות הבאים.
 21 בזכות הנשים שסיכנו את החיים שלהן
 22 כדי לשמור על המסורת היהודית,
 23 הרבה יהודים אנוסים שמרו
 24 על הקשר שלהם ליהדות ולעם היהודי.

בָּמָּה הָיוּ דוֹמוֹת הַנָּשִׁים בְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲנוּסִים בְּסִפְרָד
 לְמִילְדוֹת הָעֵבְרִיּוֹת בְּמִצְרַיִם?

דבר תורה מהפיתה למשפחה

מצוות

נשים

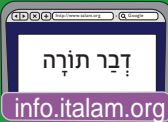
צדיקות

גירוש

ספרד

אנוסים

בסתר

שמונה

8